

Naturvern og vannforurensing.

Av generalsekretær Magne Midttun,
Norges Naturvernforbund

Mennesket har alltid brukt vann som avfallsresipient. Metoden er nærliggende fordi vann fortynner og skjuler og har en viss selvrensningsevne. Rennende vann transporterer dessuten avfallet «bort».

Begrepet *vannforurensning* er i praksis avhengig av øyet som ser, men kan kanskje defineres som enhver endring av vannkvaliteten som følge av menneskelige naturinngrep.

Norges Naturvernforbunds syn på forurensningssituasjonen.

Vannforurensningene representerer i dag et av vårt samfunns alvorligste problemer. Årsaksforholdet er meget innfløkt, men har bl. a. forankring i lokale/regionale befolkningskonsentrasjoner og industriforetak. Dessuten importeres betydelige mengder kontinentalt avfall gjennom nedbøren.

Norges Naturvernforbunds syn på hvordan problemene skal løses er like enkelt som det for tiden er urealistisk: I prinsippet må alle utslipp være fri for forurensninger. Inntil dette kan bli praktisk politikk, må arbeidet konsentreres om:

- å stanse utslipp som gir irreversible skader,
- å hindre nye forurensninger,
- å redusere forurensningsnivået.

I arbeidet for å oppnå dette, har det vært gjort betydelige fremskritt de senere år. Vi har fått et bedre lovverk, det internasjonale arbeid er kommet i gang og det er skapt en opinion som gjør det mulig for politikerne å treffe upopulære beslutninger. Likevel er dette bare en begynnelse. Vi henger etter når det gjelder å utøve kontroll med at beslutningene etterleves, og vi savner fremdeles en produktkontroll med myndighet til å forby produksjon som er særlig forurensende, energisløsende og ressursødende. Det er dessuten alvorlig fare for at vi er sent ute. Den tid vi har til rådighet er en faktor som ofte blir overvurdert, og myndighetene bør nå alvorlig overveie — i den grad det står på penger — å oppta nødvendige lån for å få gjennomført en raskere bekjempning av forurensningene. Det vil senere være naturlig å dekke lånene fra de oljeinntekter som forventes.

Norges Naturvernforbund og NFVV.

Til tross for at jeg var med og stiftet foreningen, må jeg innrømme at jeg ikke har fulgt godt nok med til å kunne vurdere foreningens virksomhet.

Jeg sitter med et positivt hovedinntrykk og har bare én betenkelighet som jeg her vil gi uttrykk for.

Da foreningen ble stiftet, ble det vedtektsheftet at den bl. a. skulle fremme vitenskap og opplysning. Jeg har en følelse av at det er blitt atskillig vitenskap, men mindre opplysning. Dersom det skal lykkes oss å «gjøre vei i vellinga» — bokstavelig talt, — trengs mer enn forskning, utredninger og ekspertuttalelser forankret i eksakt viten. Det er også behov for ekspertuttalelser forankret i bange anelser. Her har foreningen en stor misjon, men jeg kan ikke fri meg fra følelsen av at foreningens frykt for «usaklighet» er større enn frykten for vannforurensningens konsekven-

ser. En alvorlig følge av en slik holdning er at den forsinker en alminnelig erkjennelse av at bevisbyrden for et utslipps uskadelighet må påhvile den som er ansvarlig for utslippet.

Det fremgår av foranstående at jeg nå gjerne ser foreningens virksomhet lagt om i en mer aktiv og utadventd retning og med en spredning på flere felter.

God forvaltning av vann er nå også å verne en del store, sammenhengende arealer med vann, vassdrag og våtmarksområder mot vassdragsreguleringer, bebyggelse og andre tekniske inngrep. Innsjøer, elver og fjorder er vitale deler av naturen som vi plikter å overlate til neste generasjon i minst like god stand som vi mottok den.